

מי השילווח - חלק ראשון - פרשת מטות

Mei Hashiloach - Vol I - *Bamidbar* - Numbers - *Matos-Masey*

Moshe spoke to the heads of the tribes of the children of Israel saying this is the word that God commanded.

In the Sifri we learn: All the prophets prophesied using the expression “Thus spoke God.” Moses added to that, for his prophecy began with the phrase “This is the word”. This word applies only to this generation. Because all the prophets were on a mission to bring to Israel the words of their prophecy, each in his time and season and each in proportion to his prophetic powers. And it occurred to them in the spirit of their prophecy that the words of their current prophecy would last for ever and for all eternity.

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמור זה הדבר כו', בספרי, כל הנביאים נתנבאו בכה הוסיף עליהם משה שנתנבאה בזה הדבר, ודבר זה לא הי' נוהג אלא בדור הזה, והוא כי כל הנביאים הי' שליחותם לישראל במאמר נביאתם כפי העת והזמן וכפי כח השגתם כן התנבאו, ועלה ברוח נביאתם אשר דבר נבואה הלז יהי' קיים לעולמי עד,

The truth is, however, that there are changes in each generation and so Moses added to their prophecies using the phrase “this is the word” because he understood how each word of prophecy applies to a specific time and place. And he alone understood that prophecy is only temporary and that after a time God will govern in a different way. That is why in this chapter, dealing with vows, Moses introduces it using the phrase: “this is the word”, because Moses is telling us that although the laws governing vows apply to all generations, as the Talmud (*Bava Batra, 120b*) discovers, “from the laws governing slaughtering outside the Temple”, nevertheless Moses uses the phrase “this is the word”, because someone making an oath to avoid something only does so because by their understanding they have come to realize that this particular thing will interfere with their worship of God, and also understands that this particular thing is no good for him. Therefore Moses begins these laws with the phrase “This is the word” because a person needs to understand that it should only be forbidden to him temporarily.

אך באמת נמצא שנויים כפי ערך דור ודור, וע"ז הוסיף עליהם משה"ע להתנבאות בזה הדבר, היינו שהוא השיג כל דבר לפי שעתו ומקומו והבין כי הנבואה אינה רק לזמן ולאחר זמן יחפוץ הקב"ה בענין אחר, ולכן בפרשת נדרים נאמר זה הדבר אף שהוא נוהג לדורות כדיליף בגמ' משחוטאי חוץ, אעפ"כ נאמר זה הדבר, כי הנודר מדבר הוא לפי ערך השגתו שדבר הזה ירע לו לעבודת ה' וגם שאין בדבר הזה שום טובה, ולכן נאמר זה הדבר שצריך האדם להבין כי לא נאסר לו רק לזמן

Because God has the power to give him the strength to receive and absorb and integrate all the pleasures of the world and not be disconnected from the worship of God.

והש"י יוכל ליתן לו כח לקבל כל הטובות שבעולם ולא ינתק מעבודת הש"י:

A man who swears an oath ...

This is the meaning of the verse (Psalms 104:24) “How manifold are your works, O God, you made them all with wisdom. The world is full of your creation.”

Because the source for the concept of vows is already contained within the 613 commandments which already imply all the boundaries and barriers around the commandments, whether they are the urge to act upon positive commandments or the urge to refrain from acting so as not to break one of the negative commandments. (Why, then, do we need vows?)

איש כי ידור נדר, זש"ה מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קניניך, כי שורש ענין איסור נדרים לאשר באמת כל הגדרים והסייגים הן בקום ועשה והן בשב ואל תעשה כולם הם נכללים בהתרי"ג מצות,

The thing is that the 613 commandments are ubiquitous and apply across the board at all times in all places and to every person without exception or change at all.

On the other hand, there are things in the world that are forbidden only for a time and therefore if someone understands that it is time to take upon himself or even upon the whole generation a prohibition, and to make a fence for the time being, it has to be understood that it can never be more than a rabbinical prohibition and a fence. That is why we are given the chapter dealing with vows, so that every fence in its time (if it is a necessary one) will be included in the biblical words of the Torah. And it will be for that time a biblical prohibition

אך התרי"ג מצות הם נצרכים בכל עת ובכל זמן לכל אדם הכל בלי שינוי ותמורה בשום ענין, ולאשר נמצא דברים בעולם אשר לפי השעה הם אסורים ולאן אף אם ישכיל אחד לאסור ע"ע או על דורו ולהגדיר לפפי העת עכ"ז לא יהיה רק כאיסור דרבנן וגדר, ולכן ניתן פ' נדרים אשר כל גדר לפי העת שיהי' נצרך יהי' נכלל בד"ת ויהי' כאיסור דאורייתא.

Because when it is needed it truly becomes one of the 613 commandments given to Moses, differing only in that the vows are temporary things. That is why when a person makes a vow, in order to make himself a fence, he is completing the Torah as we learn in the Talmud (*Shabbat 119b*), “Whoever recites the phrases of Genesis chapter 2 verses 1-3, and heaven and earth were finished..., it is as though he becomes a partner with God in the creation of the world.” Because the purpose of the creation of the world was in order to praise God and so when each person stands to give praise and thanks for creation, he is finishing it and it is as though he becomes a partner. And so similarly, when a person makes a fence and a vow for a time, he is completing the glory of the Torah.

כי בעת שנצרך הוא באמת ככל התרי"ג מצות שנמסרו למשה אך שהם מקבלים שינוי לפי העת והזמן, ולכן בעת אשר יעשה כל אדם הנדר בעת ההוא להגדיר א"ע הוא משלים לד"ת כמבואר בגמ' כל האומר ויכולו כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, כי תכלית בריאת העולם הי' למען יתהלל שם ה' נמצא בעת אשר כל אחד עומד לשבח ולהודות על הבריאה הזאת הוא משלים כאילו נעשה שותף, וכמו כן בעת עשיית גדר ונדר לפי העת משלים אז לכבוד התורה,

This is the meaning of the verse from Psalms quoted above, “How manifold are your works o God, you made them all with wisdom. The world is full of your creation.” because even now the

world is being filled at every moment with creation, meaning the finishing of the Torah. The finishing of the Torah is brought about with the creation of boundaries and fences around biblical prohibitions

וע"ז כתוב מה רבו מעשיך ה' כו' מלאה הארץ כו', היינו כי מלאה הארץ אף עתה בכל שעה ושעה, קניניך היינו השלמת ד"ת לעשות השלמה בדברים וסייגים לאיסור דאורייתא:

Avenge the vengeance of the children of Israel from the Midianites, and then you will be gathered to your people.

Midian is a metaphor for illusion. Because Moshe is referred to as the *Chokmah* Wisdom of all Israel, as is explained above in the chapter dealing with the olive oil. So God tells Moshe that when illusion is removed from the hearts of the people then Moses' job will be over. Because people will no longer need to use *Chokmah* Wisdom to understand through their wisdom what the will of God is. Because even without knowing what they are doing, whatever direction they take will be the will of God.

נקם נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמך. מדין מורה על דמיון, כי משה היה נקרא חכמת כל ישראל כמו שמבואר בפרשת תצוה [ד"ה ואתה תצוה] ואמר הקב"ה למשה כאשר יסיר דמיון מלב ישראל אז לא יוצטרכו בני ישראל להשתמש בחכמה לדעת עפ"י חכמתם את רצון ה', כי אף בלי דעת יכוונו את רצון ה'.

And they gathered upon Midian.

The word used here in the text is "*vayitzbe'u*", which is cognate with the word "*etzba*" meaning finger. Because each of the warriors had to be focused like someone pointing a finger. As has been said, every Jew received the Torah equally and is commanded to observe. But it happens that sometimes, because of the power of paganism, the evil desire comes into the heart of the Jew and from each of the pagan nations the desire reflects that nation. The Jew has to guard himself appropriately, and put fences up around the evil desire emanating from that nation, more than for other Torah commandments, in order not to stumble.

Here, also, Moses chose special men to make war against Midian and picked out those who could withstand the desires of Midian.

ויצבאו על מדין, ויצבאו הוא מלשון אצבע, היינו כי כל אחד מהלוחמים כיון את המטרה כמורה באצבע, כי לכל ישראל ניתן ד"ת לשמרם בכלל שוה בשוה, אך נמצא לפעמים שמכח האומות יבא יצר רע ללב ישראל, ומאיזה אומה שיבא היצר כפי אופי' של אומה זו כן צריכים ישראל לשמור בזה ביותר מכל שאר ד"ת שלא ישלול, וגם כאן בירר מרע"ה אנשים שילחמו במדין ובירר אנשים שיוכלו לעמוד כנגד יצרם של מדינים:

The word "*vayitzbe'u*" also means host, referring to a group under one flag. Because all those who were chosen to make war on the Midianites were outstanding men, chosen for their character and for being able to withstand the desires of the Midianites.

גם ויצבאו מלשון צבא שהוא לשון מדוגל שאלו הנבררים היו המדוגלים שבישראל במדותיהם בכדי שיוכלו לעמוד נגד המדינים:

And Moses grew angry, etc... saying "Behold these are the very ones who were for Israel a stumbling block etc... in the matter of Peor."

It was here that Moses showed Pinchas that he was prone to make the exact same mistake that Zimri and all those who died because of Peor, had made. Their mistake had been that they saw that each of these souls had holiness in them, and, as Zimri argued, (Sanhedrin 82a) "who permitted the daughter of Jethro to you?" His argument was that just as Moses understood that Tziporah belonged to him, he (Zimri) understands that Cozbi belongs to him. As the Ari explains, she was the reincarnation of Dinah and he of Shechem. Then Pinchas saw his mistake, and killed him, as was explained there, because, in this world, this is not the way God has chosen. Here, Moshe shows Pinchas that again, now, they made the same mistake in allowing the women of Midian to live because they found favour in their eyes, and mistakenly they thought that they can be brought into holiness. The only difference was that in this case, no one had acted it out, physically, and Pinchas really thought that it is permissible to keep them alive.

ויקצוף משה וכו' הן הנה היו לבני ישראל וכו' על דבר פעור. בכאן הראה משה לפנחס שטעה באותו טעות של זמרי וכל המתים בדבר פעור, כי טעותם היה שראו כי הנפשות האלא היה בהם קדושה, כמו שטען זמרי [סנהדרין פ"ב.] בת יתרו מי התיר לך וטענתו היתה כמו שמרע"ה הביין כי צפורה היתה שייכת לו כך הוא מביין שכזבי שייכת לו כמאמר האר"י ז"ל שהיא היתה גילגול דינה, והוא היה שכם, ושם פנחס ראה טעותו והרג אותו וכמו שנתבאר שם, כי בעוה"ז לא בחר הקב"ה בענין זה. וכאן הראה מרע"ה לפנחס כי גם עתה טעו בזה שהחיו נפשות ממדין לפי שעלו חינם בעיניהם וטעו שיכולים להכניסם לקדושה, אך בכאן לא היה המעשה לפועל, ולפנחס היה נראה שהם מותרים להחיות,

Only Moses understood that at the deepest level, they are forbidden, and Moses showed Pinchas that even at the story of Peor those men had thought that these souls are permitted. Because the truth is, they had some sort of connection to these souls.

אך מרע"ה הביין שבעומק הם אסורים, והראה מרע"ה לפנחס שגם במעשה דפעור סברי הם שהנפשות מותרים, וכי באמת היה להם איזה צד שייכות להנפשות.

ספר מי השילוח - חלק ראשון - פרשת מסעי

These are the journeys of the Children of Israel etc... and Moses recorded their origins on their journeys at the word of God. And these are their journeys and origins.

The reason why this verse says "and Moses recorded their origins on their journeys" and then later it says "and these are their journeys and origins" is as follows: In the 42 journeys recorded here,

there are included all the challenges and triumphs of every Jewish soul. From God's point of view, all creatures are equal and share the same levels and potential because all of them from small to great, have their existence from the divine essence of God. However, God made different challenges and paths open to people so that each one can have their own unique and particular story and so every individual has, through his acts in this life, the right to triumph over their own challenges, beyond and above that of their neighbor in a particular respect. Everyone has the chance to be a leader.

אלה מסעי בני ישראל כו' ויכתוב משה את מוצאייהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם למוצאייהם. הענין שנאמר תחילה ויכתוב משה כו' ואח"כ כתיב ואלה מסעיהם כו', הענין בזה כי בהמ"ב מסעות נכללו כל הנסיונות וההתנשאות ששייג כל נפש מישראל כי מצד הש"י כל הבריות הי' להיות שוים במדרגותם כי כלם למקטון ועד גדול יש להם הוי' מעצמותו ית', אך כי ברא דרכים בנסיונות לפני האדם בכדי שיהי' לאדם יתרון ע"י מעשיו ומצד זה יבא גם התנשאות לאחד על חברו

Therefore the text begins, "at the word of God, their origins to their journey" because from God's point of view, no one is better than anyone else. Everyone's existence is from God's divine essence and so no one person takes precedence over any other, but everyone chooses what they want from life. Because when we left Egypt, the salvation had the quality of skipping from mountain to mountain. As the Arizal (R. Isaac Luria) describes it, God did not look at the deserving or other qualities at all. Because there were arguments against the qualities of the Jewish People as we learn in the Midrash (Numbers Rabbah 23:2) "these are pagans, and these are pagans". Nevertheless, God in his great mercy redeemed them because from God's point of view it is clear and transparent that all Jews cleave unto God.

ועי"ז תחילה כאשר נכתב ע"פי הי' נכתב מוצאייהם למסעיהם כי מצד הש"י אין שום יתרון לאחד על חברו כי כלם חיים בהוי' מעצמותו ית', וגם אין יתרון למעשי האדם רק במה שהוא חפץ בוחר כי כאשר יצאו ממצרים הי' הגאולה בדרך דילג, מדלג על ההרים וכמאמר האר"י ז"ל והוא שלא הבחין הקב"ה למעשים כלל, כי גם על ישראל הי' טענה כדאיתא במדרש הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז, אך הש"י גאלם ברוב רחמיו כי אצלו הי' מבורר כי כל ישראל אדוקים בהש"י,

What the journeys succeeded in doing was to give each individual the opportunity to make it transparent to every eye that at their source, they are completely pure. Therefore, it says "at the word of God" meaning from God's point of view. First their origins at which they are given grace, and favor in God's eyes and then their journey, meaning that it becomes clear that they are good at the source. Afterwards, however, when looking from the human point of view, the text says "and these are their journeys from their origins" because from a person's point of view, he only comes upon the good through his acts and challenges.

אך בהמסעות ברר א"ע לעין כל בהמסעות האלה כי הם נקיים בשורשם, ועי"ז נאמר ע"פי ה' היינו מצד הש"י, תחילה מוצאייהם ישיגו חן טוב אצל ה', ואח"כ מסעיהם היינו יצא לאור על הברור כי הם טובים בשורשם, אך אח"כ הוא מדבר מצד האדם נכתב ואלה מסעיהם למוצאייהם כי מצד האדם הוא שקונה לו טובה ע"י מעשיו ונסיונות:

And they journeyed from Mount Shafer and camped in Charrada.

At any time a person is in doubt in what direction God's will points, then the best advice is to make

himself boundaries. Not to act. This is the meaning "and they camped in Charrada". Charrada means fear. Through the fear that a person has or because of this fear, it is better to make camp and to be passive such as now when we are sworn not to push the end and not to force the Messiah (Talmud Ketubot 111a).

ויסעו מהר שפר ויחנו בחרדה. היינו בכל דבר שאדם מסופק היאך רצון ה' נוטה, אז העצה היעוצה לו לגדור א"ע מהמעשה, וזה ויחנו בחרדה, כי ע"י חרדה שיהיה לאדם, טוב לו לחנות ולהיות שב ואל תעשה כמו עתה שנשבועו שלא ידחקו את הקץ [כתובות קי"א].

And they journeyed from Charrada and camped in MakHeilot.

What his means is that when God wants to gather us together he will put boldness in their hearts and the fear will be gone. If only it would happen swiftly in our days.

ויסעו מחרדה ויחנו במקהלות. היינו בעת שהש"י יחפוץ לקבץ אותנו אז יתן תקופות בלבם שלא יחרדו, הלואי שתהיה בקרוב בימינו.

The reason there is no prince mentioned with either the tribes of Judah, Simeon or Benjamin, is because these tribes had such powerful live for one another, and because their princes had such profound connection with their tribes, they could not really be called princes. Because they didn't rule over them. Therefore the Talmud (Sota 42a) says "neither Judah over Simeon, nor Simeon over Benjamin" because these tribes loved one another so much.

הענין שאל נאמר נשיא בבני יהודה ושמעון ובנימין, כי אלו השבטים היה אהבה גדולה ביניהם והיה נמצא בהנשיאים שלהם חיבה לשבטם שלא היה יכול להתקרא בשם נשיא שלא היו מתנשאים עלל על שבטם, ולכן נאמר בגמ' סוטה [מ"ב.] לא יהודה על שמעון ולא שמעון על בנימין כי אלו היו אוהבים מאוד.

Yes, the tribe of the children of Joseph speaks rightly.

Although the argument of the children of Josef looks to be a petty one (God forbid) because they seem to be insisting that a very small plot of land belonging to their tribe, not be lost. However, the land of Israel is a metaphor for the World to Come where everything is very particularized, down to the smallest microscopic detail, because now in this world God has commanded us to be profligate, and give charity. For nobody knows what the portion of a person really is. But in the future, every person will be burnt and scorched, if he tries to enter his neighbor's *chuppah*, which does not belong to him. And here, in the distribution and division of the land of Israel, it was a metaphor for the world to come and so they were very particular and careful.

כן מטה בני יוסף דברים. אף כי ענין טענות בני יוסף נראה כענין רעה ח"ו כי הוא דקדוק קטן שלשבטם יהיה חלק קטן מעט, אך כי ארץ ישראל רומז על עוה"ב ואז יהיה הכל מדוקדק כחוט השערה, כי עתה צוה הש"י לפזר וליתן צדקה, כי אין ידוע חלקו של אדם, אך לעתיד יהיה כל אחד נכוה בחופתו של חבירו שאין שייך לו וכאן חלוקת ארץ ישראל רומז ג"כ על עתיד לכן דקדוק מאד.

Yes, the tribe of the children of Joseph speak rightly.

This is the reason that the very final chapter of the Torah deals with this issue that only applies for the shortest time, it is to show the Jewish people, as the verse says, "it is not by bread alone that a person lives, but upon every utterance of the mouth of God that man lives."

Bread refers to the general rules governing the Torah. Rules that apply across the board at all times to every person without distinction or change. These are the 613 commandments. But the main thing is to understand in the Torah itself, all the time, what is God's will at this time and this place. It is from the Torah that the light comes into the heart of the Jewish People whence they are given to understand the true depth of God's will for that moment. This is why this chapter is written here after the Torah is finished. It is to give us to understand that from the Torah, come details applicable to every time and place and all the words of the Torah are bits of advice given to a person, with which to find God's will now and act upon it.

That is why this chapter, whose subject is purely temporary, is written here at the end of the Torah.

כן משה בני יוסף דברים. הענין שנכתב בסיום התורה פרשה הזאת שאינה נוהגת רק לשעה. והענין בזה להראות להם לישראל כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם. לחם היינו ד"ת כללים הנצרכים בכל עת לכל נפש מבלי שום שינוי ותמורה והם התרי"ג מצות. והעיקר הוא להבין בד"ת בכל זמן את רצון ה' מה רצונו בכל רגע לפי העת והזמן, ומד"ת יצא אור ללכות ישראל שיבינו עומק רצון ה' כפי הזמן, ועי"ז נכתב הפרשה הזאת אחר סיום כל התורה, בכדי להבין לישראל כי מכל התורה יוצא פרטים לכל עת ולכל זמן וכל ד"ת הם עצות בכדי שיבין האדם באיזה דבר יחפוץ הש"י עתה ויעסוק בה, ע"כ נכתב הפרשה הזאת שהוא ג"כ אינו נוהג אלא לזמן.

חלק שני – פרשת מסעי

They journeyed from Rithma and camped in Rimon Peretz.

Now, after the episode of the spies when the mind of Israel felt very vulnerable and weak, they camped in Rimon Peretz. Because God put tremendous vigor and self confidence into their hearts, for the *Rimon/Pomegranate* hints at self confidence, for, as the talmud states, (Eruvin 19a) Even the wickedest Jew is filled with virtues like a pomegranate is filled with seeds.

ויסעו מרתמה ויחנו ברמן פרץ. הנה אחר מעשה המרגלים שנחלש דעת ישראל מאוד, לכן חנו אחר כן ברמן פרץ שהשי"ת שלח תקופות בלבם, כי רמון רומז על תקופות שאפילו פושעי ישראל מלאים מצות כרמון כדאיתא בגמ' (עירובין י"ט.).

And you will drive out all the dwellers in the Land from before you and you will destroy all their temples and all their graven images will you destroy...

It refers to all their diversity and variety.

And you will drive out all the dwellers in the Land is similar to the expression used in describing the destruction of the Earth during the Great Deluge, where the phrase “with the Earth” is understood to mean that 12 inches of the top soil was destroyed in the flood. To the depths of the plough.

והורשתם את כל יושבי הארץ מפניכם ואבדתם את כל משכיתם ואת כל צלמי מסכתם תאבדו וגו'. היינו כל הגוונים שלהם, והורשתם את הארץ נאמר כמו שכתוב במבול (בראשית ו' י"ג) את הארץ ודרשינן על זה במדרש (רבה נחח פל"א ז') ג' טפחים של המחרישה,

Here when the Israelites were inheriting the land they were also inheriting the powers that the indigenous inhabitants had in the earth itself. As we learn in the Talmud, (Shabbat 85a) the “Inhabitants of the Land” because they really understood how to make the Land a habitat. The Chorite because they used to smell the earth. the Chivite because the used to taste the earth. Because they had tremendous power of inhabiting the land and this is the power that the Jews were about to inherit.

וכן בכאן ירשו ישראל את הכח שיש להם בארץ וכדאיתא בגמ' (שבת פ"ה.). יושבי הארץ וכו' שהיה בקיאין בישובה של ארץ וכו' וחורי שמריחים את הארץ וחיוי שהיו טועמין את הארץ, והיינו שהיה להם כח גדול בישוב הארץ וזה קנו ישראל,

The difference being, that when the power exists among the nations it only exists in the earthy clothing, but when it comes to the Jews it comes all inclusive within the holiness.

ורק שאצלם היה זה בלבוש ארצי וישראל יכללו כח זה בקדושה.
